

Υπό το Φως του Απόλλωνος

το Λούβρο
στους Δελφούς

έντυπο εκπαιδευτικών
δραστηριοτήτων

Ο Απόλλωνας και ο όφις

Το μουσείο των Δελφών φιλοξενεί έργα από το Λούβρο στο πλαίσιο μίας περιοδικής έκθεσης με τίτλο «Υπό το φως του Απόλλωνος. Το Λούβρο στους Δελφούς».

Το έντυπο αυτό θα σε βοηθήσει να καταλάβεις πόσο σημαντικό ήταν το μαντείο των Δελφών, καθώς και ο Απόλλωνας, θεός των τεχνών και των γραμμάτων.

Ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός ενέπνευσε τον ευρωπαϊκό πολιτισμό. Οι μύθοι των αρχαίων Ελλήνων απεικονίζονται πολύ συχνά σε έργα τέχνης μεγάλων ευρωπαίων ζωγράφων.

Στον πίνακα του Redon εικονίζεται ο Απόλλωνας επάνω στο άρμα, την ώρα που σκοτώνει με το τόξο τον Πύθωνα. Ο πίνακας αντιγράφει την οροφή της Αίθουσας του Απόλλωνα στο Λούβρο.

Δες τα χρώματα που έχει χρησιμοποιήσει ο καλλιτέχνης για τις μορφές. Τι παρατηρείς;

Ξέρεις ότι το Λούβρο, ένα από τα μεγαλύτερα μουσεία του κόσμου, ήταν το παλιό ανάκτορο της Γαλλίας πριν τις Βερσαλλίες;

Ο πολύτιμος χαλκός

Η φήμη του μαντείου των Δελφών ήταν μεγάλη, όπως μαρτυρεί η χάλκινη φιάλη. Ο χαλκός κατά τους αρχαίους χρόνους ήταν πολύτιμο υλικό. Παρατήρησε τις ομοιότητες και τις διαφορές με τη φιάλη από το Ιδάλιον της Κύπρου.

Μπορείς να καταλάβεις ποια ήταν η χρήση τους;

Η φιάλη από την Κύπρο έχει διακοσμηθεί με σκηνές μάχης και σφίγγες. Το υλικό, με το οποίο έχει φτιαχτεί, ονομάζεται ήλεκτρον και ήταν σπάνιο κράμα χρυσού με άργυρο.

Γνωρίζεις ότι πρώτοι οι Αιγύπτιοι απεικόνισαν τη Σφίγγα, τέρας με κεφαλή ανθρώπου και σώμα λιονταριού για να συμβολίσουν τους Φαραώ;

Οι σφίγγες στην αρχαία Αίγυπτο δεν είχαν ποτέ φτερά.

Ο Οιδίποδας λύνει το αίνιγμα

Στην αρχαϊκή εποχή η ελληνική τέχνη επηρεάστηκε από την Ανατολή. Από τα σημαντικότερα έργα της περιόδου αυτής είναι η Σφίγγα των Ναξίων.

Τη Σφίγγα αυτή δώρισαν στον Απόλλωνα οι κάτοικοι της;

Ο Οιδίποδας, πριγκιπόπουλο της Κορίνθου αναμετρήθηκε με τη Σφίγγα, τέρας που κατασπάραζε όποιον δεν έβρισκε τη λύση ενός αινίγματος. Η Σφίγγα ρωτούσε «Τι είναι αυτό που πάνω στη γη είναι τετράποδο και δίποδο και τρίποδο, έχει φωνή και μόνο αυτό αλλάζει τη φύση του. Όταν βαδίζει στα τρία μειώνεται πολύ η ταχύτητά του»;

Ο Οιδίποδας βρήκε τη λύση, εσύ την γνωρίζεις;

Μπορείς να βρεις σε ποιο αγγείο εικονίζεται ο Οιδίποδας και η Σφίγγα;

Μάθε ποιος είσαι...

Τα Δελφικά Παραγγέλματα συμβουλές αρετής και πειθαρχίας ήταν σύντομες φράσεις, αποτελούμενες από δύο έως πέντε λέξεις, χαραγμένες στον Ναό του Απόλλωνα.

Το «Γνώθι σαυτόν» είναι το γνωστότερο παράγγελμα και σημαίνει ότι ο άνθρωπος πρέπει να γνωρίζει τον εαυτό του και να μην είναι εγωιστής.

Μπορείς να βρεις τι σημαίνουν τα ακόλουθα δελφικά παραγγέλματα;

«Θεούς σέβου»

«Γονείς σέβου»

«Φίλοις βοήθει»

«Κακίας απέχου»

Όταν Ηρακλής έκλεψε τον τρίποδα...

Το μαντείο των Δελφών επισκέφτηκε ο Ηρακλής για να ζητήσει χρησμό. Η Πυθία, ιέρεια του Απόλλωνα, αρνήθηκε να του δώσει, και ο ήρωας θυμωμένος προσπάθησε να κλέψει τον τρίποδα.

Στο αέτωμα του θησαυρού των Σιφνίων παριστάνεται ο μύθος της αρπαγής του τρίποδα. Στο κέντρο επεμβαίνει ο Δίας υπέρ του Απόλλωνα.

Βρες τις ομοιότητες και τις διαφορές του δελφικού μύθου στα αγγεία και στο ανάγλυφο του Λούβρου.

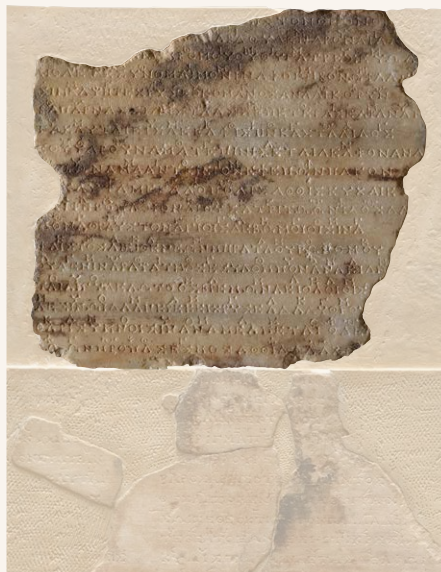

Ξέρεις ότι τα αγγεία αυτά βρέθηκαν σε τάφους της Ετρουρίας, της σημερινής Ιταλίας;

Ένας θεός μουσικός...

Ο Απόλλωνας με τη λύρα του συνόδευε τον χορό και το τραγούδι των Μουσών και γι' αυτό ονομάστηκε Μουσηγέτης.

Να παρατηρήσεις στα τρία έργα τον Απόλλωνα με τη λύρα. Θέλεις να ζωγραφίσεις τον δικό σου Απόλλωνα και να το στείλεις στο μουσείο; Η ηλεκτρονική μας διεύθυνση είναι: **efafok@culture.gr**

Στον Θησαυρό των Αθηναίων ήταν χαραγμένοι δύο ύμνοι προς τιμήν του Απόλλωνα. Είναι σημαντικοί γιατί εκτός από τους στίχους των ύμνων έχουν χαραξει και τις νότες.

Βρες περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα μας **delphi.culture.gr**

Ξέρεις ότι κάθε τέσσερα χρόνια εορτάζονταν στους Δελφούς
ζα Πύθια, διοργάνω με μουσικούς, ποιητικούς και αθλητικούς αγώνες;

Νίκες για τον Απόλλωνα...

Η επιθυμία των ανθρώπων να προβάλλουν τις νίκες τους είχε ως αποτέλεσμα η φτερωτή Νίκη να απεικονίζεται πολύ συχνά στην αρχαία τέχνη.

Στους Δελφούς νίκες από μάρμαρο ή πηλό διακοσμούσαν τις στέγες των ναών.

Στην αίθουσα μπορείς να βρεις πολλές Νίκες

Να παρατηρήσεις τα διαφορετικά υλικά, τις ομοιότητες και τις διαφορές

Ο ομφαλός των Δελφών

Σύμφωνα με τον μύθο ο Δίας αποφάσισε να ιδρύσει το σημαντικότερο μαντείο στο κέντρο του κόσμου. Άφησε λοιπόν δύο αετούς να πετάξουν έναν προς την Ανατολή και έναν προς τη Δύση, και στο σημείο που συναντήθηκαν έριξε μία πέτρα, τον ομφαλό. Εκεί κτίσθηκε το μαντείο.

Η ανάγλυφη διακόσμηση στην επιφάνεια του ομφαλού μιμείται το αγρηνόν, ένα δίχτυ με ημιπολύτιμους λίθους. Μπορείς να χρωματίσεις την εικόνα;

Γνωρίζεις ότι ο ομφαλός ανήκει στον κίονα των χορευτριών στην ίδια αίθουσα; Για ποιους λόγους οι αρχαιολόγοι τις ονόμασαν χορεύτριες;

Ο Απόλλων και η Δάφνη

Ο Απόλλων ερωτεύτηκε τη Δάφνη μετά από ένα χτύπημα του Έρωτα με χρυσό βέλος. Η όμορφη γυναίκα προσπαθώντας να ξεφύγει παρακάλεσε τον πατέρα της, τον ποταμό Πηνειό, να τη σώσει. Εκείνος τη μεταμόρφωσε σε φυτό.

Για ποιον λόγο στους νικητές των Πυθίων έδιναν στεφάνι από φύλλα δάφνης;

Στον πίνακα του Τιεπολο αποδίδονται εκτός από τη Δάφνη και τον Απόλλωνα άλλες δύο μορφές. Είναι ο και ο

Πάντα σεβόμαστε τη βούληση των άλλων.

Ποιος ήταν ο Αντίνοος;

Ο Αντίνοος ήταν αγαπημένος φίλος του Ρωμαίου αυτοκράτορα Αδριανού. Είχαν μάλιστα επισκεφθεί μαζί το μαντείο των Δελφών. Όταν ο νεαρός Αντίνοος πνίγηκε στην Αίγυπτο, ο αυτοκράτορας αποφάσισε να τον θεοποιήσει και να στήσει αγάλματά του σε ιερά και πόλεις της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας.

Παρατήρησε τις ομοιότητες και τις διαφορές ανάμεσα στα τρία αγάλματα του Αντινόου, στον Αντίνοο των Δελφών και στα δύο έργα του Λούβρου.

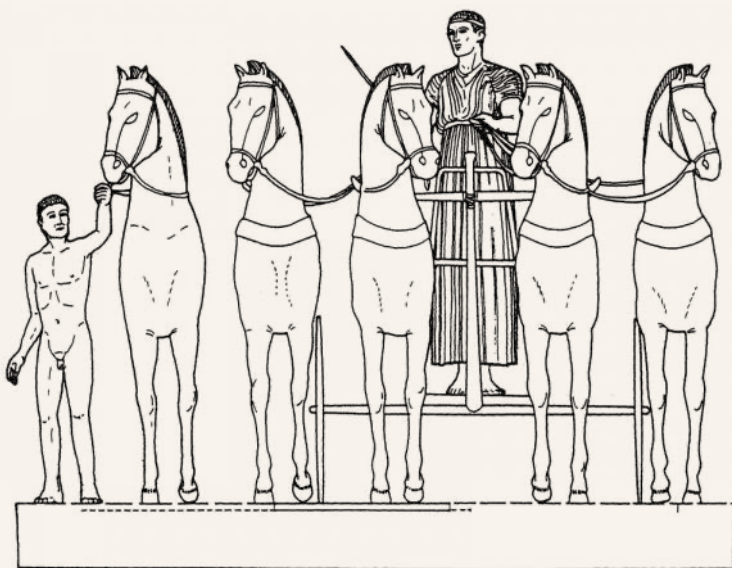

Μελετώντας τον Ηνίοχο

Τα τελευταία χρόνια οι αρχαιολόγοι μελετάμε ξανά το άγαλμα του Ηνίοχου με τη χρήση νέων τεχνολογιών. Θέλουμε να καταλάβουμε καλύτερα τον τρόπο κατασκευής του αγάλματος και τη σύσταση του υλικού του. Προς το παρόν η μελέτη έδειξε πως το άγαλμα στην αρχαιότητα δεν είχε το πράσινο χρώμα του χαλκού, αλλά ήταν καστανόχρυσο...

Για την κατασκευή του Ηνίοχου χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος του χαμένου κεριού, μία πολύ σύνθετη τεχνική. Με λίγα λόγια ο γλύπτης έφτιαχνε έναν πήλινο πυρήνα με τη μορφή του αγάλματος και τον κάλυπτε με ένα λεπτό στρώμα κεριού. Στη συνέχεια κάλυπτε το στρώμα του κεριού με στρώμα πηλού, στο οποίο σε διάφορα σημεία υπήρχαν τρύπες. Χύνοντας το καυτό μέταλλο ανάμεσα στα δύο στρώματα πηλού, το κερί έλιωνε και τη θέση του έπαιρνε το μέταλλο. Ο χαλκοπλάστης μόλις κρύωνε ο χαλκός διόρθωνε τις λεπτομέρειες...

Παρατήρησε το εσωτερικό του ποδιού ενός χάλκινου αγάλματος του Απόλλωνα που εκτίθεται στην αίθουσα. Καταλαβαίνεις γιατί είναι κενό το εσωτερικό του;

Ο ευρωπαίος Απόλλων: ο Λουδοβίκος ΙΔ΄

Η αρχαία ελληνική μυθολογία εντυπωσίαζε τους βασιλείς της Γαλλίας. Ο Λουδοβίκος 14ος (1638-1715) παρομοίαζε τον εαυτό του με τον θεό Απόλλωνα. Ήθελε, μάλιστα, να τον αποκαλούν Βασιλιά-Ήλιο, όπως ο Απόλλωνας που ήταν θεός του φωτός και του ήλιου. Κατά τη διάρκεια της βασιλείας του τα ανάκτορα ήταν πλούσια διακοσμημένα με έργα τέχνης, στα οποία απεικονίζονταν μύθοι του Απόλλωνα.

Μπορείς να εντοπίσεις τον βασιλιά Λουδοβίκο;

Ποια είναι η όμορφη γυναίκα;

Ο γιος του Απόλλωνα ήταν ο Ασκληπιός, θεός της ιατρικής.

Ανακαλύπτω το μουσείο των Δελφών...

Αντιστοίχισε τις λεζάντες με τις εικόνες

1. Εκεί καθόταν η Πυθία. Ο Ηρακλής προσπάθησε να τον κλέψει.
2. Έχει φτερά όπως η Σφίγγα, το σώμα της όμως είναι γυναικείο. Είναι η Σειρήνα.
3. Ο Απόλλωνας τοξεύει τον Πύθωνα.
4. Ο Απόλλωνας, η Άρτεμη και η Λητώ.
5. Ένας ολόχρυσος γρύπας.
6. Ο μαρμαρίνος θεός Διόνυσος.
7. Σε αυτό το μνημείο γίνονταν οι ποιητικοί αγώνες των Πυθίων.
8. Μία χορεύτρια στους Δελφούς.
9. Χάθηκε νέος στο Νείλο αλλά η ομορφιά του συγκίνησε τους καλλιτέχνες.
10. Είναι ο πιο διάσημος αρματηλάτης.

Δραστηριότητες μετά το Μουσείο

- α.** Οργανώστε με την τάξη σας μία επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο των Δελφών. Βρείτε το βράχο στον οποίο στεκόταν η Σφίγγα. Παρατηρήστε τον μεγάλο πολυγωνικό τοίχο που στήριζε το πλάτωμα του ναού του Απόλλωνα
- β.** Οργανώστε με την τάξη σας μία διαδικτυακή επίσκεψη στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Εντοπίστε τα σπουδαία χάλκινα αγάλματα, όπως τον Δία ή Ποσειδώνα του Αρτεμισίου, τον Νέο των Αντικυθήρων και τον Έφηβο του Μαραθώνα.
- γ.** Οργανώστε μία επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο Κεραμεικού στην Αθήνα. Βρείτε την Σφίγγα του Μουσείου.
- δ.** Δημιούργησε με πλαστελίνη, πηλό ή ξυλομπογιές την δική σου Σφίγγα.

Συμπλήρωσε τις εντυπώσεις σου:

Λύσεις στην αντιστοίχιση των λεζαντών με τις εικόνες

1. Χάλκινος τρίποδας, 8ος αιώνας π.Χ. Μουσείο Δελφών.
2. Χάλκινη σειρήνα από διακόσμηση τρίποδα, 8ος - 7ος αιώνας π.Χ.
3. Αρχαίο νόμισμα με παράσταση του Απόλλωνα σε βρεφική ηλικία να τοξεύει τον Πύθωνα.
4. Τμήμα της ανατολικής ζωφόρου του θησαυρού των Σιφνίων, 6ος αιώνας π.Χ.
5. Χρυσό έλασμα με παράσταση γρύπα από τη διακόσμηση χρυσελεφάντινου αγάλματος, 6ος αιώνας π.Χ.
6. Το άγαλμα του Διονύσου από το αέτωμα του ναού του Απόλλωνα των κλασικών χρόνων.
7. Το αρχαίο θέατρο των Δελφών.
8. Μία από τις γυναικείες μορφές του Κίονα με τις χορεύτριες, 4ος αιώνας π.Χ.
9. Το άγαλμα του Αντινόου, 2ος αιώνας μ.Χ.
10. Το χέρι από το άγαλμα του Ηνιόχου, 5ος αιώνας π.Χ.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ

Jean-Luc Martinez, Επίτιμος Πρόεδρος - Διευθυντής του Μουσείου του Λούβρου

Αθανασία Ψάλτη, Διευθύντρια της Εφορείας Αρχαιοτήτων Φωκίδας

Σε συνεργασία με

Débora Guillon, Συνεργάτιδα Εκθέσεων, Μουσείο του Λούβρου

Δήμητρα-Μαρία Λάλα, Επιμελήτρια Αρχαιοτήτων, Εφορεία Αρχαιοτήτων Φωκίδας

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΕΝΤΥΠΟΥ

Μελέτη - Επιμέλεια: Αθανασία Ψάλτη

Ειρήνη Περβολαράκη, Αρχαιολόγος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Φωκίδας

Σχεδιασμός εντύπου: Σπήλιος Πίστας

Η έκθεση διοργανώθηκε από το Μουσείο του Λούβρου
και το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού της Ελλάδας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Διεύθυνση Αρχαιολογικών Μουσείων,
Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Εφορεία Αρχαιοτήτων Φωκίδας

